Zaterdag, 10 April 1943

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

60ste Jaargang, No. 8874

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38.

Sfax vanmorgen veroverd.

Geallieerden in Tunis maken snel voortgang in achtervolging van vluchtenden vijand.

DUISBURG HEVIG GEBOMBARDEERD.

4 U. S. A.-schepen bij Guadalcanal tot zinken gebracht.

RADIOREDE VAN KONING HAAKON.

Koning Haakon VII van Noorwegen zeide in een radiorede ter gelegenheid van de derde jaardag der Duitse invasie in Noorwegen, dat elementen van het Noorse leger reeds meer malen in strijd zijn getreden tegen den vijand en dat allen ongeduldig uitzien naar de bevrijding van het moederland. Verder zeide hij: „Moge de bevrijding niet ver meer zijn. Mogen de vrijheid en rechtvaardigheid spoedig hersteld zijn in al de bezette landen" (Londen, (AP) 9.4).

NOORDAMERIKANEN VEROVEREN DJEBEL MAIZÍLA.

Gemeld wordt, dat Noordamerikaanse troepen Djebel Maizila veroverden, een hoogte in de bergketen ten Noorden van Maknassy (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 9.4).

ROMMEL TREKT MET GROTE SNELHEID TERUG.

Radio-Algiers deelde mede, dat Rommels troepen zich met zulk een snelheid naar het Noorden terugtrekken, dat zij niet eens hun vaart inhouden om landmijnen te leggen — iets wat zij vroeg nooit nalieten (Londen, (AP) 10.4).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„Achtste leger: Onze voorste elementen waren in contact met de vijandelijke achterhoede met tanks en infanterie. Onze troepen bezetten Maharès na enige vijandelijke weerstand. De opmars duurt voort. Generaal Manherini en het Hoofdkwartier van zijn Saharagroep werden op 8 April gevangen genomen.

Fondouk sector: Een geslaagde aanval werd op 8 April geopend waarbij de Britse, Noordamerikaanse en Franse troepen samenwerkten om het terrein ten Noorden en Zuiden van Fondouk in te palmen. Meer dan 500 gevangenen zijn er gemaakt. De operaties hebben voortgang.

Noordelijke sector: In het gebied tussen Medjez el Bab en Munchar werden nieuwe vorderingen gemaakt, niettegenstaande een belangrijke weerstand en het zeer moeilijke terrein. Sinds de operaties in dit gebied begonnen zijn op 6 April kwam men met de aanval 16 kilometer vooruit en zijn meer dan duizend gevangenen gemaakt.

Gisteren onderhielden de gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers van de tactische luchtmacht hun aanvallen op de vijandelijke stellingen en verbindingswegen. De gevechtsvliegtuigen voerden offensieve- en patrouille-vluchten uit langs het gehele front.

Spitfires, die op verkenning waren in de Centrale sector, onderschepten een formatie van 16 JU88's. Bij het gevecht dat volgde werden 8 vijandelijke toestellen vernield.

In het gebied van Enfidaville vielen Hurricane bommenwerpers een concentratie van troepen en voertuigen aan. Verschillende voertuigen werden vernield en andere werden beschadigd. Van al deze verrichtingen worden 6 onzer vliegtuigen vermist.

Verdere berichten over de luchtoperaties tijdens de laatste dagen tonen aan, dat nog 3 vijandelijke vliegtuigen werden vernield en nog 6 onzer toestellen worden vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 10.4).

MEZZOUNA ONHOUDBAAR VOOR DE AS GEMAAKT?

Berichten van het Tunische front melden mede, dat het achtste leger de voorlijn tussen Maharès en Maknassy heeft doorgesneden waardoor Mezzouna onhoudbaar is geworden voor het Afrika Corps (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 10.4).

SFAX VEROVERD.

Radio-Algiers deelde mede, dat Sfax bezet is. De uitzending werd opgevangen door het Britse nieuwsagentschap. Sfax werd Zaterdagmorgen om 8 15 uur bezet (Londen, (AP) 10.4).

GEALLIEERDE AANVAL IN CENTRALE SECTOR VAN TUNIS

De commentator van de Columbia Broadcasting System zeide, dat de Geallieerden een nieuwe aanval hebben geopend op Rommels flank in de Centrale sector van Tunis. De commentator maakte melding van een boodschap van Generaal Montgomery aan zijn troepen. Hierin zeide Montgomery: „Laat ons voortgaan aan te vallen. Laat ons den vijand een eerste klasse Duinkerken doen zien en verduren. Indien wij in zulke mate als thans gevangenen blijven nemen, zal de vijand spoedig geen voetvolk meer over hebben om zijn stellingen te bezetten" (Londen, (AP) 10.4).

EEN COMMENTAAR IN DE SPAANSE PERS.

De Berlijnse correspondent van het Spaanse blad „Arriba" schreef: „Als de Angelsaksen hun materiële meerderheid in de Afrikaanse oorlog eenmaal gevestigd hebben, is er nog de quaestie van tijd over voor de as." Voorts zeide men, dat Berlijn zich ten volle bewust is van Rommels nieuwe positie. Deze zou „even ongeriefelijk" zijn als de Mareth-linie, gezien de mogelijkheid, dat men hem in de flank kan aanvallen. „Duitsland is thans in Afrika nog slechts geïnteresseerd als middel om een Geallieerde aanval op het Europese vasteland uit te stellen" (Madrid, (AP) 10.4).

EDEN BIJ DEN KONING.

Anthony Eden bezocht het Buckingham Paleis waar hij den Koning persoonlijk verslag uitbracht van zijn bezoek aan de Verenigde Staten en Canada (Londen, (AP) 9.4).

ONTMOETING HITLER-MUSSOLINI?

Britse berichten uit Zürich deelden mede, dat volgens onbevestigde Italiaanse mededelingen, Hitler en Mussolini weer een ontmoeting hebben gehad. Volgens een van deze berichten zou de bijeenkomst Woensdagmorgen hebben plaats gehad in de Brennerpas.

Een ander bericht wil, dat Mussolini naar Oostenrijk ging (Londen, (AP) 9.4).

DUITSE VOORBEREIDINGEN BIJ HOEK VAN HOLLAND.

Spaanse persberichten maken melding van voorzorgsmaatregelen, die de Duitsers treffen bij Hoek van Holland en het eiland Beer, om een invasie tegen te gaan. Men zeide, dat 10.000 arbeiders aan de kustverdedigingswerken bezig zijn.

Teneinde een vrij gezichtsveld te hebben voor tankafweer- en andere geschut zou het nodig zijn gebouwen te vernielen en bomen af te snijden. Een dubbele cirkel van brede anti-tanksloten omringt de versterkte plaatsen. Een grote hoeveelheid cement en staal wordt gebruikt voor het gehele verdedigingssysteem (Madrid, (AP) 10.4).

DUISBURG GEBOMBARDEERD.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„In de afgelopen nacht vielen onze zware bommenwerpers Duisburg en andere objecten in het Ruhrgebied aan. Gisterenavond vielen vliegtuigen van het Kustcommando de vijandelijke scheepvaart nabij de Noorse kust aan. Een tanker werd getroffen door een torpedo. 8 Bommenwerpers en 2 vliegtuigen van het Kustcommando worden vermist" (Londen, (AP) 10,4).

BRITSE VLIEGTUIGEN HALEN JONGELUI UIT FRANKRIJK.

Een bericht van de Gazette van Lausanne deelde mede, dat Britse vliegtuigen herhaaldelijk een slag in Frankrijk te dalen en jongelui op te pikken, die zich bij de Gaellieerde strijdkrachten in Londen of Noord-Afrika willen voegen.

Binnen de eerste twee weken van Maart landden de Britten te La Palisse en vervoerden zij 60 Franse jongelui. Toen de Duisters te weten kwamen hoe het weghalen geschiedde hielden zij 20 gijzelaars aan en beploegden zij de velden, die voor de landingen gebruikt werden (Bern, (AP) 9.4).

GOEBBELS OVER DE GEALIEERDE LUCHTAANVALLEN.

De Duitse Minister van Propaganda, Dr. Paul Joseph Goebbels, zeide in een artikel:

„In de spheer van de luchtoorlog zijn de Britten ons tot nu toe psychologisch de meerderen, omdat de resultaten van de luchtoorlog door elkeen kunnen worden gezien. De resultaten van onze duikbotenoorlog kunnen echter slechts door het Britse volk worden gezien na een bepaalde tijd".

In verband met de luchtaanvallen werd ook in een uitzending van Radio-Berlijn gezegd, dat een woningnood — blijkbaar verorzaakt door de vernietiging van gebouwen door de bombardementen — een nieuwe order heeft nodig gemaakt, volgens welke niemand twee flats of huizen kan hebben en alle woningen moeten worden gebruikt voor woningsdoeleinden. Alle vacante woonwijken worden overgenomen voor het onderbrengen van gezinnen, die uit hun woning gebombardeerd zijn. Grote flats worden onverdeeld en zelfs vlieringen worden gebruikt (Londen, (AP) 9.4).

Het nieuws van vandaag.

De Duitsers en Italianen in Tunis vluchten zo snel naar het Noorden, dat de achtervolgende troepen van het achtste leger hen nauwelijks bij kunnen houden.

Alle plaatsen langs de kust van Gabès tot en met Sfax zijn reeds door de Geallieerden bezet en talrijke gevangenen zijn gemaakt. Sommige berichten spraken wel van 20.000, maar het Geallieerde communiqué van heden noemde het gehele aantal niet. Wel werd gezegd, dat in het Noorden meer dan duizend man werden gevangen bij de aanval in het gebied tussen Medjez el Bab en Munchar, waarmede men 16 kilometer vooruit kwam in de richting van Tunis. Ook in de Centrale sector bij Fondouk zijn meer dan 500 vijandelijke manschappen gevangen in een nieuwe Geallieerde aanval.

Het weer beperkte enigszins de luchtactiviteiten boven Tunis, maar niettegenstaande wisten de Geallieerden successen te boeken.

Het ziet er naar uit, dat de spiltroepen zich in het Noordelijk gebied voor Tunis en Bizerte zullen ingraven om het er zo lang mogelijk uit te houden. In de Spaanse pers wordt tenminste gezegd, dat de Duitsers Afrika reeds afgeschreven hebben, behalve nog voor wat betreft het belang ervan om een Geallieerde aanval op het Europese vasteland zo lang mogelijk uit te stellen.

De Britten hebben in de afgelopen nacht hun lucht-offensief van Engeland uit hervat en een hevige aanval gedaan op Duisburg. Dit was de 58ste aanval op deze grootste binnenhaven van Europa, die het laatst in de nacht van 26 op 27 Maart werd bestookt. Behalve, dat er vele belangrijke wapenfabrieken zijn, is de stad een der grootste spoorwegknooppunten van het Ruhrgebied. Zij is met de Noordzee verbonden door een kanaal.

Van de Japanse luchtaanval op de scheepvaart nabij Guadalcanal heeft de Noordamerikaanse Marine thans toegegeven, dat 4 Geallieerde schepen daarbij verloren gingen. Eén was een torpedojager, één een tanker, één een corvette en één een mijnenveger. Het aantal vernielde Japanse vliegtuigen bij deze aanval is teruggebracht op 34 (blz. 1).

Australië heeft een uitnodiging gedaan aan Wendell L. Willkie om er een bezoek te brengen. De uitnodiging werd door den Noordamerikaans aanvaard.

WENDELL WILLKIE KRIJGT UITNODIGING UIT AUSTRALIË.

Wendell Willkie zeide, dat hij een uitnodiging kreeg om Australië te bezoeken en „meer dan blij" zal zijn om te gaan, indien hij in iets kan helpen en zo de Noordamerikaanse Regering haar toestemming aan hecht. Willkie zeide, dat de uitnodiging kwam van de Australisch-Noordamerikaanse Vereniging van Queensland, New South Wales, Victoria en Zuid-Australië. (New York, (AP) 9.4).

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

„Stille Zuidzee (alle data zijn Oosterlengte): Op 8 April vielen Vliegende Forten zware bommenwerpers en Avenger lichte bommenwerpers de Japanse posities te Kahili in het gebied van het eiland Shortland aan. Vanwege het slechte weer konden de resultaten niet worden waargenomen.

In een vroeger communiqué van het Departement van Marine was gemeld, dat in totaal 37 Japanse vliegtuigen werden vernield bij de vijandelijke aanval op de Noordamerikaanse scheepvaart in de omgeving van Guadalcanal. Latere berichten zijn ontvangen, waaruit blijkt, dat een totaal van 34 Japanse vliegtuigen werd vernield in plaats van 37" (Washington, (AP) 9.4).

SCHEEPSVERLIEZEN GUADALCANAL.

De Noordamerikaanse Marine deelde mede, dat 4 Geallieerde schepen, waaronder één torpedojager, tot zinken werden gebracht bij de hevige Japanse luchtaanval op de scheepvaart nabij Guadalcanal op Woensdag (Washington, (AP) 9.4).

CHINESE SUCESSEN.

Chinese berichten deelden mede, dat prima Chinese troepen een strategisch belangrijke heuvel heroverden, die bij handgevechten tegen duizenden Japanse soldaten gesteund door vliegtuigen en tanks, verloren was. Men zeide, dat de gevechten meer dan tien dagen woedden ten Westen van de Tungpu spoorlijn in het Zuidwestelijk deel van de provincie Sjansi.

De Chinesen behaalden ook een overwinning bij een andere heuvelstelling, die de Japanners poogden te nemen met meer dan duizend mantroepen. De heuvel wisselde zeven maal van eigenaar op een dag, doch uiteindelijk wonnen de Chinezen.

Bijna 400 Japanners werden in de slag gedood of verwond.

Het Chinese Hoofdcommando deelde mede, dat hevige gevechten plaatsvonden in een sector ten Westen van Hankow in de provincie Hupeh waar de Japanners meer dan 100 man verloren. In een andere sector in de buurt van Itsjang werd een stadje veroverd en werden meer dan 100 vijandelijke soldaten gedood. (Tsjungking, (AP) 9.4).

WEINIG VERANDERING AAN HET RUSSISCH FRONT.

De Russen deelden mede, dat een nieuwe Duitse poging om door de Russische linies ten Zuiden van Balakleya in de vallei van de Donets tussen Izyum en Chuguev heen te breken, werd afgeslagen. Meer dan honderd Duitse officieren en manschappen werden gedood. De Russen slaagden erin de Duitsers in een gevecht ten Zuiden van Izyum terug te dringen, aldus het middagcommuniqué. Elders aan het lange front hadden geen belangrijke veranderingen plaats (Londen, (AP) 10.4).

CATROUX BINNENKORT NAAR LONDEN.

Tevreden over de uitslag van zijn conferentie met Generaal Henri Giraud over de vereniging van alle Fransen over zee, trof Generaal Catroux voorbereidingen om naar Londen te vertrekken, teneinde daar verslag aan Generaal De Gaulle uit te brengen. (Algiers, (AP) 9.4).

Nazisme en Kerk leren juist het tegenovergestelde omtrent de Staat.

Openschijnlijk starre Katholieke leer over Kerk en Staat blijkt in de praktijk de soepelste.

Alleen in zuiver geestelijke zaken stelt de Kerk zich boven de Staat.

Het verschijnen op het Europese Toneel van Nazisme en Fascisme heeft de algemene belangstelling voor de maatschappijleer weer wakker geroepen.

De oude quaesties betreffende de betrekkingen tussen burgger en Staat, welke voor een groot deel vervangen waren door disputen over de beste regeringsvorm, hebben weer nieuw leven ingeblazen gekregen door het verschijnen van het Staatsabsolutisme of totalitarisme. Niettegenstaande de publieke belangstelling, nu voor deze, dan weer voor gene quaestie van de Staatstheorie, blijven toch de fundamentele problemen hetzelfde. Wat is de Staat — Hoe komt hij tot stand — wat is het doel van de Saat en wat zijn de beperkingen van zijn gezag?

Doel des staats volgens christelijke opvatting.

Op deze en andere hiermede samenhangende vragen heeft Paus Leo XIII in de loop van zijn lang en eminent Pontificaat (1878-1903) in verschillende encyclieken geantwoord en zijn opvolgers hebben herhaaldelijk daarop teruggewezen als gezaghebbende uiteenzetting van de katholieke maatschappijleer. De voornaamste is wel die over „De Christelijke inrichting der Staten" (Inmortale Dei 1885) — waar Cardinaal Pacelli naar verwees in een brief geschreven aan de Semaine Sociale de France in 1933. De brief herinnert er aan, dat de Kerk en Staat beide souverein zijn in eigen sfeer en dat zij in goede harmonie moeten samenwerken. Het Staatsgezag heeft de plicht alles voor haar onderdanen te verschaffen, wat zij nodig hebben voor hun normale levensontwikkeling, in zoverre als het gezin niet daartoe bij machte is, en dit betekent meer dan bevordering en handhaving van economische welvaart, ofschoon economische welvaart er in opgesloten ligt. De Staat heeft het gezag van God gekregen voor de bevordering van de welvaart van al haar onderdanen, zowel individu als gezin, zowel in de culturele als in de economische sfeer. De Staat heeft geen rechtbevoegdheid over het religieuze leven van de mensen, want dat behoort tot de zending van de Kerk. Die zending kan niet onverschillig zijn voor de Staat, omdat het vormen van goede Christenen is hen tevens goede staatsburgers maken. Het zou derhalve een fatale fout voor de Staat zijn om het gezag te oefenen zonder erkenning van de Kerk, of zich tegen haar zending verzetten.

De Katholiek ziet de Staat en diens gezag als een middel, hoezeer ook van den individuelen mens, wiens laatste doel is de eeuwige gelukzaligheid. De Staat kan hem bij het bereiken van dit doel behulpzaam zijn, de Kerk, als noodzakelijke eeuwigheidsschakel neemt in het scheppingsplan een hogere plaats in.

„Het doel van de politiek", zegt Mgr. Nolens „moet bepaald worden door het antwoord op de vraag van de catechismus: „Waartoe zijn wij op aarde?"

Nazisme en Fascisme leren t.a.v. de Staat juist het omgekeerde als het Christendom.

Hoe tegenovergesteld zijn de Staatsgedachten van Nazis en Fascisten. De hoofdgedachte van de fascistische staatsleer is: „De Staat is er niet ten behoeve van het individu, doch het individu is er voor de Staat." De Godsdienstige belangen zijn aan de belangen van de Staat onderworpen. Volgens het Naziedom is de Staat „de zelfbewuste redelijkheid en zedelijkheid", het „goddelijke op aarde", de „goddelijke wil, die als tegenwoordige geest zich tot werkelijke gestalte en organisatie een wereld ontvouwt", in het kort „de werkelijke God".

Gehoorzaamheid is verschuldigd aan Kerk en Staat.

De Kerk heeft van Jezus Christus de macht ontvangen, die zij nodig heeft om haar doel te bereiken — de eeuwige zaligheid van haar leden. Tot dit doel moeten haar leden aan haar gehoorzamen. Van de andere kant is de mens een maatschappelijk wezen en maakt hij deel uit van een burgerlijke maatschappij, die eveneens van God de nodige macht heeft ontvangen om haar eigen doel — de welvaart van haar onderdanen volgens bovengenoemde definitie — te bereiken en met recht de gehoorzaamheid aan haar wetten eist.

Het is daarom van belang te weten, welke betrekkingen deze beide maatschappijen, die uit dezelfde leden bestaan, volgens de wil van God onderling moeten hebben; met andere woorden, welke de wederzijdse rechten en plichten van de Kerk en van de Staat zijn.

Paus Leo XIII heeft ze in zijn bewonderenswaardige encycliek over de Christelijke inrichting der Staten (immortale Dei, 1 November 1885) op ongemeen heldere wijze uiteengezet. Wij zullen enige gedeelten van deze zendbrief aanhalen en vervolgens de voorgestelde leer in enkele stellingen samenvatten.

Daardoor zullen wij er toe medewerken, de ware begrippen omtrent dit gewichtige vraagstuk met volkomen juistheid te doen kennen. Dit is vooral noodzakelijk in een tijd, waarin zovelen er op uit zijn, de Kerk in de beoefening van haar gezag te belemmeren en haar aan de aardse machten onderworpen te maken.

De afzonderlijke werkingssferen van Kerk en Staat.

„God heeft het bestuur van het mensdom verdeeld tussen twee machten: de kerkelijke en de burgerlijke; de eerste is gesteld over de goddelijke, de laatste over de menselijke dingen. Elk dezer twee is in haar soort de hoogste en besloten binnen vaste grenzen, die door haar natuur en naaste doel bepaald zijn. Er is alzo een afgesloten kring, waarin elk haar werkzaamheid krachtens eigen recht oefent. Maar omdat beider gebied zich over dezelfde onderdanen uitstrekt, kan het gebeuren,

dat een en dezelfde zaak, alhoewel op verschillende grond, tot beider bevoegdheid en rechtsmacht behoort...... Het is daarom noodzakelijk, dat er tussen de beide machten een ordelijk verband besta, dat niet ten onrechte vergeleken wordt met de vereniging van het lichaam en de ziel des mensen. Men kan zich geen juist denkbeeld van de natuur en de kracht dezer betrekkingen vormen, tenzij men op de natuur van elk der twee machten let en tevens rekening houdt met de voortreffelijkheid en hoge waarde harer doeleinden, daar de ene tot eerste en biezonder doel heeft de aardse belangen te behartigen en de andere het verschaffen der hemelse en eeuwige goederen. Al wat derhalve in de menselijke zaken op enige wijze heilig is, alles wat, hetzij door zijn natuur, hetzij om zijn doel, het heil der zielen en de verering van God betreft, dat alles behoort tot de macht en het gezag der Kerk. Wat de overige zaken betreft, die de burgerlijke en staatkundige orde omvat, is het billijk, dat zij aan het burgerlijk gezag onderworpen zijn, daar Jezus Christus bevolen heeft, aan den Keizer te geven wat des Keizers is en Gode wat Gode is".

Kerk en Staat zijn derhalve zelfstandige instellingen van verschillende aard, waarvan de eerste als geleidster naar de eeuwigheid de voornaamste is. Bovendien ook in haar eigen sfeer moet de Staat o.a. de Wet Gods gehoorzamen. De bindende kracht van menselijke wetten berust op de basis, dat het toepassingen zijn van de eeuwige wet. Dit is derhalve het hoofdmotief, waarmede wij alle Staatspogingen om de functies van de Kerk over te nemen verwerpen.

Reeds in zijn vroegere Diuturnum Illud had Leo XIII gezegd: „De Kerk erkent en verklaart, dat al wat tot de burgerlijke orde behoort aan de macht en het opperste gezag der vorsten onderworpen is. Zij wil, dat er aangaande die zaken, waarover het oordeel, op verschillende rechtsgronden, èn aan de goddelijke macht èn aan de burgerlijke toekomt, een wederzijdse overeenstemming tussen deze beide besta, ten gevolge waarvan zij voor noodlottige onenigheden zullen gespaard bijven."

In zuiver tijdelijke zaken heeft de Staat het uitsluitend recht.

Volgens Cardinaal Cavagnis, medewerker aan het Kerkelijk Wetboek mist de Kerk het recht zich met tijdelijke zaken te bemoeien, voorzover zij een tijdelijk doel hebben.

Uit de rede en de kerkelijke leer toont hij aan, dat de Staat het uitsluitend recht bezit om over tijdelijke aangelegenheden te beslissen, voorzover zij naar het oordeel der Kerk het geestelijk doel niet belemmeren. In geestelijke aangelegenheden heeft de Kerk het uitsluitend recht.

Uit deze beginselen volgt, dat de Staat aan de Kerk als instelling van bovennatuurlijke orde en met bovennatuurlijk doel nooit direct, maar soms wel indirect onderworpen is, wat volgens Cardinaal Cavagnis o.a. dit insluit:

1) Is er strijd tussen een geestelijk en tijdelijk goed, dan gaat het eerste vóór en moet de Staat derhalve voor de Kerk wijken.

2) De Kerk beslist, of een zodanige strijd aanwezig is.

3) De Kerk heeft het recht zelfstandig te beslissen, of zij tijdelijke goederen nodig heeft.

Voor ieder, die het ermede eens is, dat het eeuwige als het absolute vóór het tijdelijke als slechts betrekkelijke gaat, zal dit duidelijk zijn. En men behoeft waarlijk niet eens katholiek te zijn om toch te erkennen, dat eeuwige belangen vóór tijdelijke gaan. Paus Leo XIII schrijft dan ook in „Immortale Dei": „Dit in zich volmaakte en onafhankelijk gezag, dat staatsrechtsgeleerden reeds lang bestrijden om bij de vorsten in het gevlei te komen, heeft de Kerk immer voor zich opgeëist en openlijk geoefend. De apostelen hebben het eerst verdedigd, toen zij den overheden van de synagoge, die hen beletten wilden het Evangelie te verkondigen, vastberaden antwoordden: „Men moet aan God meer gehoorzamen dan aan de mensen" (Handelingen 5:29). Deze beginselen vinden wij ook in het procesrecht der Kerk. Zo zegt Canon 1556 kort en bondig, dat het oordeel over de Pauselijke Stoel aan niemand toekomt. Krachtens eigen en uitsluitend recht oordeelt de Kerk over die aangelegenheden, die geestelijke zaken en hiermede verbonden zaken betreffen, maar in een zaak van gemengde aard oordeelt die rechtbank, waarvoor de zaak het eerst aanhangig is gemaakt (Canon 1553 en 1568)."

Buitenland.

NOG HONDERDEN FRANSEN IN DE BERGEN VAN HAUTE SAVOIE.

Een correspondent van de „Courier de Génève" deelde na een uitgebreide tocht mede, dat nog honderden Franse jongelui zich schuilhouden in de bergen van Haute Savoie waar zij worden gevoed door boeren, die op hen zien als de „bakens van de algemene weerstand."

Voorts zeide de correspondent, dat de partijgenoten elders in Frankrijk niet minder actief zijn en de Duitsers dwingen dag en nacht de spoorlijnen te bewaken. Een bericht van de „Journal de Génève" uit Frankrijk zeide, dat de Duitsers toegeven, dat geen vordering is gemaakt in de samenwerking met Frankrijk sedert 1940 toen naar schatting misschien 20% der Fransen geneigd waren tot zulk een politiek. Dat aantal is thans zeker minder dan de helft (Bern, (AP) 9.4).

HET BELANG VAN DE BBC.

Brendan Bracken, de Britse Minister van Informatie, verdedigde in het Lagerhuis op zulk een geestdriftige wijze de British Broadcasting Corporation (een Regeringsinstelling), dat een motie van de Onafhankelijke Arbeidspartij werd verslagen door een stemming van 134 tegen 3. Bracken zeide: „De British Broadcasting Corporation heeft de duisternis in bezet Europa verlicht en de wil van vele landen versterkt om de nazie-tyrannie te weerstaan". Hij zeide voorts, dat de BBC, welke hij een van Groot Britannië's grootste activa voor de oorlogvoering noemde, meer dan anderhalf millioen luisteraars in Duitsland alleen heeft (Londen, (AP) 9.4).

BRAZILIAANS GENERAAL IN CAIRO.

Brigadier Generaal Eduardo Gomes, Commandant van de tweede Braziliaanse luchtzône deelde mede, dat de Braziliaanse luchtmacht en marine volledig aan de strijd tegen den vijand meedoen en bereid zijn tegemoet te komen aan elke eis, die de Verenigde Landen stellen, zelfs tot het zenden van strijdkrachten naar het buitenland. Hij verklaarde, dat elk beschikbaar schip en vliegtuig opereert tegen de duikboten in samenwerking met de Britse en Noordamerikaanse Zuidatlantische vloot onder bevel van Admiraal Jonas Ingram.

„Onze luchtmacht deed enkele aanvallen op vijandelijke duikboten", zeide de Generaal. „En waarschijnlijk heeft mijn adjudant Kapitein Alfonso Perreiras Horta de eerste duikboot, welke door de Braziliaanse strijdkrachten vernield werd, tot zinken gebracht".

Gomes zeide dat Brazilië als medeondertekenaar van de Atlantische Brief vastbesloten is volledig aan de oorlog deel te nemen tot de overwinning behaald is.

Gomes bevindt zich voor een niet-officieel bezoek te Caïro na een tocht van 21 dagen door Noord-Afrika. Hierbij bezocht hij het Noordamerikaanse vijfde leger. Hij ontmoette de Generaals Eisenhower, Clark en Giraud en bracht twee dagen door in het Hoofdkwartier van Generaal Anderson. Na een kort verblijf te Rabat waar hij den Sultan en Generaal Nogués bezocht, ging Gomes samen met Generaal Mark Clark naar Spaans Marokko waar hij de gast was van Orgaz.

In Marokko sloeg men een parade van het Spaanse Vreemdelingen Legioen gade. Deze vond Gomes een der meest indrukwekkende schouwspelen, die hij ooit zag. De Braziliaanse Generaal deelde mede geen tijd te hebben gehad het achtste leger te bezoeken. Hij vloog naar Caïro om er dit gebied in ogenschouw te nemen. Ook verlangt hij de lucht-transportroute over Afrika te zien (Caïro, (AP) 9.4).

GIFT VAN DEN PAUS AAN GEREPATRIEERDE FRANSE GEVANGENEN.

Radio-Parijs deelde mede, dat Zijne Heiligheid de Paus 800.000 francs heeft geschonken aan de organisatie, welke steun biedt aan de gerepatrieerde Franse oorlogsgevangenen. Dit is de derde gift van den Heiligen Vader (Londen, (AP) 10.4).

JAMES HENRY JARRETT †.

James Henry Jarrett, rechter op de Bovenwindse Leeward-eilanden, tevens lid van het Brits Westindische Hof van Appèl, is overleden (Londen, (AP) 9.4).

NOG GEEN VLEESCONTRACT TUSSEN ENGELAND EN ARGENTINIE.

Vijf maanden na het aflopen van het laatste Argentijnse vleescontract worden de bepalingen voor een nieuw contract nog in Buenos Aires besproken. In Londen is er geen teken te bespeuren, dat een nieuw verdrag in de naaste toekomst zal worden getekend. (Londen, (AP) 9.4).

GEKOOKT VLEES VOOR INVOER.

De vereniging van Argentijnse vleesproducten verzekerde schriftelijk aan den Afgevaardigde Celler, een Democraat van New York, dat zij sechts gekookt vlees naar de Verenigde Staten willen zenden, indien het zenden van vlees toegestaan wordt. Dit werd door hen voorgesteld om elke bewering tegen te gaan, als zou vlees van zieke dieren ingevoerd worden. (Washington, (AP) 9.4).

HOE FRANS GUYANA ZICH AANSLOOT BIJ DE STRIJDENDE FRANSEN.

Wij lezen in „De West" van 31 Maart 1943:

Aan den heer J. Guthman te Cayenne danken wij de volgende biezonderheden, hoe de omwenteling in Frans Guyana zich, in een kort maar hevig proces voltrok:

Een historisch feit van de grootste betekenis heeft zich alhier afgespeeld op de 16 Maart.

De bevolking, gedreven door de honger, heeft in de vooravond een grootse betoging gehouden; verzameld voor het Amerikaans Consulaat zette de stoet zich in beweging en richtte zich naar het Gouvernementsgebouw, om den Gouverneur uit te nodigen onmiddellijk over te gaan tot voedseluitdeling en zich aan te sluiten bij de strijdende Fransen, d.w.z. bij de Generaals De Gaulle en Giraud.

De Gouverneur verscheen op het balcon van zijn paleis en toen brak het los.

Wij hebben honger, wij vragen naar brood, wij willen niet langer onder dit régime dienen, wij willen onmiddellijke aansluiting bij De Gaulle en Giraud.

De Gouverneur beloofde de volgende dag tot de voedseluitdeling te zullen overgaan, maar van een aansluiting bij de strijdende Fransen, geen woord.

Toen hij weer het woord wilde voeren werd hij als het ware door de gehele bevolking uitgejouwd en belette men hem te spreken.

De betoging, onder de kreten van: „Vive De Gaulle, Vive Giraud, Vive la France", duurde nog enkele uren.

Men vreesde het ergste. De kolonel en de kapitein der troep en de Gendarmerie en de Politie hebben niets gedaan om deze onstuimige beweging tegen te gaan. Tegen 10 uur 's avonds ging iedereen huiswaarts, bewust dat de volgende dag grote gebeurtenissen zouden plaats hebben.

In de ochtend heeft zich een Comité gevormd bestaande uit de heren: Darnal, Saccharin, Polycarpe, advocaten, Parfait, Officier van gezondheid, Prevôt, notaris, Fourchet, Kapitein der Troepen en Sophie, Burgemeester van Cayenne.

De heren in Comité vergaderd, besloten den Gouverneur (die sterk pro Vichy, dus pro Duits is) van zijn functie van Gouverneur te ontslaan, gezamenlijk het Bestuur over te nemen, in afwachting van een definitieve regeling.

De vergadering had plaats in tegenwoordigheid van de Amerikaanse en Braziliaanse Consuls, die door het Comité uitgenodigd werden deze feiten ter kennis van hun Gouvernement te willen brengen.

De Gouverneur liet staande de vergadering den Burgemeester ontbieden en bracht te zijner kennis, dat hij besloten had ook over te gaan tot de strijdende Fransen.

Hij drukte zich letterlijk zo ui: „Je me suis décidé de me rallier a la France Combattante".

De Burgemeester beloofde hem deze mededeling onmiddellijk te zullen overbrengen aan het Comité

En wat zien wij gebeuren?

Het Comité weigerde den Gouverneur om toe te treden tot de strijdende Fransen. Hij had volop de tijd tot deze stap over te gaan en heeft het niet gedaan. Zij wilden geen bekering op het laatste ogenblik.

In de avond had er een grootse betoging plaats. Het Comité wilde aan de bevolking zijn werkzaamheden van de ochtend uiteenzetten. Onder de kreten van Vive De Gaulle, Vive les nations unies, werd staande de Marseillaise gezongen. Besloten werd alvorens uit een te gaan, een ovatie te brengen aan de Amerikaanse en Braziliaanse Consuls.

De respectievelijke Consuls voerden het woord en wensten de bevolking veel geluk toe met de gedane stap en wezen er vooral op, dat zij wel wat lang gewacht hadden, maar ze wisten ook dat het niet hun schuld was.

Opgelucht ging de menigte uiteen.

DE PAUS EN HET APOSTOLAAT TER ZEE.

Onlangs verleende Zijne Heiligheid Paus Pius XII een audiëntie aan 400 geestelijke en wereldlijke werkers van het Apostolaat ter Zee. Aan het hoofd van deze groep stond Cardinaal Rossi, de Prefect van de Congregatie der Consistoriën. De Heilige Vader sprak over de grote waarde, de offers en de vreugden van het werk voor de zeelieden. Tot slot schonk de Paus opnieuw Zijn Apostolische Zegen aan het Apostolaat ter Zee en aan alle medewerkers.

POLEN WENSEN EEN NUNTIUS IN LONDEN.

De nationale Poolse regering te Londen heeft ten Vaticane de wens te kennen gegeven, dat een Nuntius bij de Poolse regering in Londen worde aangesteld.

Gouverneur wil 1 Juli de spelling - Marchant voor een deel der overheidsadministratie invoeren.

IN HET ZAKENLEVEN GEEN ANIMO.

De spellingstrijd is al oud. Er is jaren geleden al veel over geschreven. En sedert een minister een nieuwe spelling voor het onderwijs had ingevoerd konden de aanhangers van de oude weten, dat zij het pleit verloren hadden. Na een, misschien twee generaties zou de nieuwe spelling, ook zonder oekaze gemeengoed geworden zijn. Wat de spelling betreft zijn Nederlanders wispelturiger gebleken dan de Engelsen, wier spelling al vier of vijf eeuwen onveranderd is en nog uitnemend voldoet, al menen de Noordamerikanen de spelling dezer taal te vereenvoudigen door naar willekeur veranderingen daar in aan te brengen.

Het is niet onze bedoeling het voor of tegen van de nieuwe spelling te bespreken. Wie zou op Curaçao hiertoe in staat zijn? Voor zover wij weten, is er in ons gehele staatsdeel geen enkel taalgeleerde, die zodanig zijn sporen verdiend heeft, dat hij met gezag over taalkundige aangelegenheden zou kunnen spreken. Nog veel minder omtrent het al dan niet verantwoorde van de spelling-regels van de spelling-Marchant, die door de grootste taalgeleerden in het moederland is bestreden, al gaven enkelen — ook al onder invloed van bijkomstige factoren — hun stem aan deze spelling.

De regels, welke Gouverneur Kasteel zijnen overheidsinstellingen denkt te stellen, zijn ongeveer die van het spellingbesluit van 8 Juni 1939. Alleen het onder 4 (zie hier beneden) genoemde luidde in dat besluit:

„De verbuigingsuitgangen **e** en **en** van het lidwoord **een**, van **geen** en van de bijvoeglijk gebruikte bezittelijke voornaamwoorden **mijn, uw, zijn, hun, haar,** mogen worden weggelaten, behalve in staande uitdrukkingen als **Hare Hoogheid, te zijnen huize,** en in bijzondere taal en bijzondere stijl."

Of dit besluit in het moederland al in werking is getreden is ons onbekend. Aanvankelijk zou het op 1 September 1939 zijn ingevoerd, maar op 10 Augustus daaraan voorafgaande werd de inwerking treding uitgesteld tot een „nader te bepalen dag."

Het thans in Curaçao voor **een deel** der overheidsinstellingen in te voeren spelling**besluit, dat naar Curaçaos gerucht reeds onder Gouverneur Kasteels ambtsvoorganger** door den **Heer** Inspecteur van het Onderwijs zou zijn ingeblazen, **zal niet nalaten het taalonderwijs aanmerkelijk te verzwaren.** Bij de **afschaffing van** de **n** zal de jeugd geen enkel middel meer hebben om de taalkundige geslachten telkens zich te moeten herinneren. Dit is natuurlijk niet de betekenis van deze n, maar nu zij bestaat, helpt zij in deze zin in niet geringe mate. **En het taalkundig geslacht zal de jeugd toch moeten blijven kennen in verband met de voornaamwoordelijke aanduiding, die bij het nieuwe besluit in oude vorm gehandhaafd blijft naar het beschaafde spraakgebruik,** zoals regel 6 bepaalt. Voor een jeugd, wier moedertaal niet de rijkstaal is, is „het beschaafde spraakgebruik" wel een heel lastige norm. Men kan toch moeilijk zeggen van een tafel: zet hem op zijn plaats. Zo men hier een handje mede licht, dan zal de maatschappij later zulke jongelui lastig vallen.

Blijft de animo voor gouvernementsbaantjes, nog kort geleden door Pater Möhlmann zo sappig ter sprake gebracht, voortwoekeren, dan zal het hun welgaan. Maar daarbuiten…?

Wij hebben ons gewend tot enkele bekende Curaçaose instellingen en zakenhuizen. Uit de antwoorden, die wij kregen en waarvan wij hieronder enkele noemen, blijkt, **dat niemand zijn personeel zal opdragen de nieuwe spelling te gebruiken.** Enkele Directeuren gaven evenwel te kennen, dat men de mensen vrij zal laten de nieuwe spelling te gebruiken, **doch — zo voegde men dikwijls daaraan toe — niemand kent de nieuwe spelling.**

De Hollandsche Bank Unie N.V. zal de oude spelling blijven volgen. Gaat iedereen de nieuwe spelling volgen, dan wil men ook wel mede doen.

De Maduro & Curiels Bank N.V. gebruikt niet veel Nederlands in haar administratie of correspondentie. In de weinige gevallen, dat de Nederlandse taal gebruikt moet worden, zal het gemakkelijk zijn zich aan de oude spelling te houden.

De K.N.S.M. behoudt de oude spelling „Niemand kent de nieuwe", aldus de Directeur.

De K.L.M. zal de nieuwe spelling gebruiken voor zover dat practisch mogelijk is. De employees zullen vrij gelaten worden de spelling te gebruiken, die zij kennen.

Zo blijkt, dat men met de nieuwe spelling op weg kan, dan zal deze desnoods worden ingevoerd.

Bij de C.P.I.M. heeft men geen beslissing getroffen. Maar naar men mededeelde, kent het personeel geen nieuwe spelling. En aangezien er een tekort aan werkkrachten heerst, is men natuurlijk niet enthousiast cursussen in de nieuwe spelling te gaan volgen.

Edwards Henriquez & Co, houden het voorlopig bij de oude. Die heeft men nu toch altijd gebruikt.

Bij de Curaçao Trading Company is voorlopig geen beslissing getroffen.

De Heer John Menge, Directeur van deze Maatschappij, tevens Voorzitter van de Kamer van Koophandel, deelde evenwel mede, dat de Kamer van Koophandel van het Bestuur een verzoek ontvangen heeft bij de handel te informeren of men genegen is de nieuwe spelling te gaan invoeren. Alzo heeft men zich schriftelijk gericht tot verschillende handelaren. Het resultaat van dit onderzoek is echter nog niet bekend.

Notaris Mr. A. A. G. Smeets, gevraagd naar zijn houding ten opzichte van de invoering der nieuwe spelling, zeide te zullen meegaan met de meerderheid. Wordt de nieuwe spelling gemeengoed, dan zal ook hij die gaan gebruiken in zijn stukken.

Een andere notaris ter plaatse, de Heer H. J. Beaujon, verklaarde zich te zullen houden aan de oude spelling. De Heer Beaujon verklaarde zich niet geheel tegen een vereenvoudiging van de spelling, doch achtte de spelling Marchant te ver doorgevoerd, met name wat de sch en de buigings-n betreft.

Het letterkundige blad „De Stoep" zal elken schrijver vrij laten en elk stuk publiceren in de spelling, waarin het wordt ingezonden.

Op zichzelf zijn wij voorstanders van **een vereenvoudiging van de spelling.** Echter niet van oekazen, waarbij deze spelling wordt ingevoerd. Ten eerste menen wij, dat inzake onze rijkstaal dit besluit voor de vier staatsdelen tegelijkertijd had dienen te worden genomen, met andere woorden na de oorlog.

Dat het nu opeens voor één staatsdeel gaat gebeuren, strijdt met de geest van de regering in Nederland van vóór de oorlog. Want bij de behandeling van de Onderwijsbegroting, verklaarde Minister Slotemaker de Bruïne in Februari 1939 nog, dat een wetsontwerp met betrekking tot de schrijfwijze der Nederlandse taal gereed was en zou worden toegezonden aan de aangewezen instanties in Oost-Indië, Suriname en Curaçao, aangezien deze nieuwe schrijfwijze natuurlijk ook tegelijkertijd voor het Rijk overzee zou gelden. Uit de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer inzake de begroting van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen voor 1940, blijkt overigens, dat de regering een wetsvoorstel ontworpen had te dezen aanzien en om advies aan de overzeese staatsdelen gezonden had, daar ook deze in de regeling zouden worden betrokken.

Hieruit blijkt dus een naar onze mening heel wat grootser geest dan uit de plotselinge invoering hier ten staatsdele.

Het is waar, de zendbrief van den Gouverneur, evenals Zijn troonrede, gewagen van een voorgenomen invoering in „de gewone administratie". De Gouverneur, hoofd van de uitvoerende macht, kan bij instructie het hieronder vallend personeel verplichten deze nieuwe spelling te gebruiken.

De Staten, als deel van de wetgevende macht, behoeven zich hieraan niet te storen en zijn wij wel ingelicht, dan werd den Staten ook de zendbrief niet toegezonden. De rechterlijke macht valt eveneens buiten de mogelijke instructie. Zou de Gouverneur alles willen verplichten, dan zal dit door middel van een landsverordening moeten geschieden, tot welker totstandkoming de medewerking der Staten van Curaçao nodig is. Gebeurt dit niet, dan loopt men kans, dat — om slechts een voorbeeld te nemen — de publicatiebladen, waarin stukken, die van den Gouverneur alleen afkomstig zijn, in de nieuwe spelling gesteld zijn, terwijl de oude spelling gehandhaafd blijft voor de publicatiebladen, waarin met medewerking der Staten tot stand gekomen verordeningen in zullen worden opgenomen.

Het wil ons voorkomen, dat een zaak, die in zo dringende mate het gehele rijk aangaat als de schrijfwijze [illegible] **selijk gouvernement, maar door de Regering, die tegenwoordig met de naam opperbestuur gesierd schijnt te moeten worden, had moeten worden beslist.** En peilen wij de geest der Regering, zoals die in een normale tijd was — de nerveuze oorlogstijd lijkt ons allerminst het aangewezen moment om over spellingszaken te gaan praten: wij hebben onze energie, en àl onze energie, wel voor wat anders nodig nu de vijand niet aan de deur, maar over de vloer ligt — dan menen wij, dat de doorvoering van de regels 1, 2 en 3 wel na de oorlog haar beslag zou hebben gekregen, maar van de regels 4, 5 en 6 nemen wij dit op grond van de allerheftigste tegenstand in alle kringen in Europees Nederland nog allesbehalve voetstoots aan.

Het onderwijs doceert deze spelling, zelfs met nog verder gaande „vereenvoudigingen" als 't (voor het) en 'n (voor een).

Na een of twee generaties zou deze nieuwe spelling dus toch wel gemeengoed zijn geworden en dit feit had door een het gehele koninkrijk treffend besluit kunnen worden bevestigd. Op deze wijze had men de oudere generatie niet onnodig in misschien tere gevoelens behoeven te treffen. Dat het gouvernement tot de invoering van een nieuwe spelling overgaat, is niet te verwonderen, daar het bekend is, dat — op één enkele uitzondering na — daar zeer slecht Nederlands geschreven wordt. Er is met de komst van Gouverneur Kasteel, zelf schrijver, een verbetering te bespeuren, maar de toestand is nog allesbehalve ideaal.

Wat ee, oo en sch betreft, zullen er niet velen bezwaar hebben, al zullen velen nog wel eens het hoofd breken over **vlo-tje** (van vlot) en **vloot-je** (van vlo en vloot), **le-raar** en **wreed-aard,** maar **wrede.**

Regels 1, 2 en 3 hebben met de thans gesproken taal al heel weinig — toch wel iets — te maken.

Met de regels 4, 5 en 6 staat het echter anders.

Want de naamvals-n wordt afgeschaft, ofschoon de n gemeengoed van een groot deel van ons volk is. De naamvals-r en -s, waarmede dit in veel mindere mate — met name in de derde naamval vrouwelijk, waar de r door bijna niemand gesproken noch geschreven wordt — het geval is, blijft bestaan.

Behalve dat de verbuigings-n in verschillende streken in ons land gehoord wordt (soms in die zin, dat de en den willekeurig dooreen gebruikt werd) en dat alle beschaafde sprekers in hun openbare redevoeringen ongemerkt soms de n doen horen, evenals trouwens in beschaafde conversatie, met de quaestie van de verbuigings-n is de onderscheiding van woordgeslachten in het spellingsysteem-de Vries en te Winkel nauw verbonden en met deze onderscheiding hangt de voornaamwoordelijke aanduiding ten nauwste samen.

Ten aanzien van regel 4 was vooral van belang het besluit van 10 Augustus 1939, waarbij de invoering tot een nader te bepalen dag werd uitgesteld, omdat ten aanzien van het gebruik van de verbuidings-n **indirect was voorgeschreven terugkeer tot de in het spellingsysteem-de Vries en te Winkel opgenomen onderscheiding van de woordgeslachten.** Nog bij de laatste behandeling van de Onderwijsbegroting vóór de oorlog verklaarde de toenmalige Minister van Onderwijs, Slotemaker de Bruïne in de Eerste Kamer, dat hij „overtuigd was, dat met betrekking tot geslacht en voornaamwoord de spelling-1934 een achteruitgang betekende". Minister Slotemaker weigerde deze regel voor zijn rekening te nemen.

Het zal aan de taalgeleerden zijn uit te maken hoe de rijke en juist in de rijpste cultuurtalen gevonden naamval te vervangen zal zijn. Natuurlijk, men kan door voorzetsels e.d. alle moeilijkheden omzeilen. Het is echter de vraag of de weg van de geringste weerstand steeds de beste is. Het lijkt ons althans niet juist de n af te schaffen om het den knaapjes van de schoolbanken iets gemakkelijker te maken. Temeer, daar men de geslachtsregels tòch aan de leerlingen moet inprenten, in verband met de voornaamwoordelijke aanduidingen. Als ze die niet behoorlijk kennen, krijgt men het soort Nederlands, dat door een der hoogste gezagsdragers van dit staatsdeel geschreven werd over „de zusters en **hun** werk." En wanneer zij onze taal niet weten te schrijven, vinden ze later in de maatschappij immers moeilijker een plaats, behalve misschien op het ogenblik, omdat de arbeidsmarkt verkracht is door bijkomende oorzaken.

Hoezeer wij ook voorstanders zijn van een vereenvoudiging van onze spelling, wij zijn het niet van de praemature invoering, niet van de separate invoering voor ons staatsdeel alleen, en niet van de naar onze mening te ver gaande verminking van onze taal door de bestaande naamvallen af te willen schaffen.

Regels, als door Gouverneur Kasteel toegezonden aan Zijn instellingen:

Afwijkingen der schrijfwijze volgens Marchant van de schrijfwijze volgens De Vries en Te Winkel:

1. de **e** wordt aan het eind van open lettergrepen niet verdubbeld. De **ee** blijft echter aan het einde van een woord, alsmede in afleidingen en samenstellingen van woorden op **ee;** [illegible] **lettergrepen niet verdubbeld. De oo** blijft echter voor **ch** in de woorden: goochelen, goochem, loochenen, alsmede in hun afleidingen en samenstellingen;

3. **Sch** wordt alleen daar geschreven, waar de **ch** gesproken wordt. Echter behoudt het achtervoegsel **-isch** de thans gangbare spelling;

4. De verbuigingsuitgangen **e** en **en** van het lidwoord **een,** van **geen** en van de bijvoeglijk gebruikte bezittelijke voornaamwoorden **mijn, uw, zijn, hun, haar,** worden weggelaten, behalve in staande uitdrukkingen als **Hare Hoogheid, te zijnen huize,** waar deze uitgangen in de beschaafde gesproken taal worden gehoord;

5. De naamvalsuitgang **-n** bij lidwoorden, voornaamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden of daarmede gelijkstaande verbuigbare woorden, wordt behalve in staande uitdrukkingen, als onder 4 bedoeld, slechts gebruikt in het enkelvoud bij de namen van mannelijke personen en bij de namen van dieren, die uitsluitend een mannelijk individu aanduiden;

6. Bij de voornaamwoordelijke aanduiding van zelfstandigheden en bij het gebruik van **genitiefvormen als der, dezer, des** richt men zich naar het beschaafde spraakgebruik.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Het DNB zeide, dat Goebbels een bezoek bracht aan Essen — de stad, die een week geleden door de Royal Airforce werd bekogeld met 900 ton bommen. Hier hield Goebbels op 9 April een bespreking met militaire en politieke kopstukken over de „defensie en hulpverlening om de Engels-Noordamerikaanse aanvallen tegen te gaan."

De bespreking werd bijgewoond door Ley, Milch, Axmann, Kolonel-Generaal Daluege, verschillende gouwleiders en den burgemeester van Neurenberg. Doctor Goebbels zou — aldus de Duitse radio — biezonder onder de indruk gekomen zijn van de krachtige geest der bevolking van Essen, nog meer in het biezonder van hen, die het meeste te lijden hadden.

— **New York:** Het Italiaanse communiqué zegt: „In Tunis wordt de voortdurende vijandelijke druk gestuit door de Italiaanse en Duitse strijdkrachten, die voorbereide bewegingen in goede orde uitvoerden. De ongunstige weerstoestanden beperkten gisteren in belangrijke mate de luchtactiviteit van beide zijden."

— **Londen:** Generaal De Gaulle zond een boodschap aan Generaal Eisenhower, waarbij hij hem „de vurige en goede wensen van het Franse volk" deed toekomen: „Voor u persoonlijk en voor de legers onder uw bevel".

— **Londen:** Radio-Algiers deelde mede, dat Graiba, op 27 kilometer ten Zuid-Westen van Maharès, door de as werd verlaten en door de Geallieerden is genomen.

Nederland.

HERZIENING VAN DE SOCIALE STRUCTUUR.

Minister Jan van den Tempel heeft bij de installatie van de Staatscommissie tot herziening van het systeem der sociale verzekering in Nederland na de oorlog, een toespraak gehouden, waarin hij onder andere opmerkte, dat een verregaande herziening van de sociale structuur in Nederland voornamelijk zal afhangen van de toestand der arbeidsmarkt in de privé-nijverheid doch volledige sociale verzekering zal noodzakelijk zijn.

De Minister stipuleerde de weg, die de Staatscommissie zal hebben te volgen langs de volgende punten: het vrij-zijn van behoefte (freedom from want) zij het eerste axioma; er zal een organisch verband tussen de verschillende takken van sociale zorg en de gemeenschap moeten bestaan, die belangrijker moet worden geacht dan zulk een verband met de nijverheid op zichzelf, voorzover algemeen-nationale zorg op het spel staat. Dit maakt unificatie van alle takken van sociale verzekering dringend noodzakelijk.

Ten derde zal de vraag onder de ogen moeten worden gezien in hoeverre het algemeen-nationale karakter der verzekering en de innerlijke eenheid van het systeem leiden moet tot eenheid der betalingen, welke geschieden door de verschillende takken van dit verzekeringssysteem en voor alle verzekerden ongeacht de hoe grootheid van hun normale inkomen en ongeacht de actuele levensstandaard.

De Commissie zal ervan moeten uitgaan, dat het ouderdomspensioen, de ziekteverzekering, de kinderbijslag en de sociale geneesmiddelenverschaffing op een geheel andere grondslag gevestigd zal worden dan die, welke tot nu toe als zodanig in Nederland werd aanvaard.

Tenslotte zal ook de financiële regeling een geheel andere dan de tot nu toe geldende dienen te zijn.

DE JOURNALISTIEK MOET VERANDEREN.

P. J. van Megchelen, voorzitter van het (nazie-achtige) Nederlandse Journalisten Gilde, heeft gezegd, dat journalisten niet doordrenkt van de naziegeest weg moeten en dienen te worden vervangen door jounalistiek aangelegde knapen uit de kringen van de Jeugdstorm.

N.S.B.-er Van Megchelen — het is goed dit even te memoreren — is een wegens activisme indertijd in België ter dood veroordeelden Belg, die in Nederland veiligheid voor de galg zocht en vond. Een broertje-in-het-dubbele-verraad dus van Van Genechten.

DE JEUGD IN DE WERELDCRISIS.

Minister-President Pieter Sjoerd Gerbrandy hield onlangs een rede voor een grote jeugdbijeenkomst te Edinburgh in Schotland. Hij zeide o.a.:

„Of de toekomst leven of dood zal betekenen, hangt voor een groot deel hiervan af of de jeugd van heden beseft wat er op het spel staat en of zij geneigd is van ganser harte zich te doen leiden door de beginselen, die, hoe onvolledig dan ook, in de Atlantische Brief zijn neergelegd. Deze wrede oorlog is meer dan een oorlog alleen, het is een wereldcrisis.

Elementaire machten, die wij slechts ten dele kunnen begrijpen, drijven de naties in het kader van geheel nieuwe omstandigheden. Algehele beheersing van deze machten gaat boven menselijke kracht, doch wij kunnen hen in zekere mate leiden door de kwade van de goede elementen te scheiden, de rechtvaardige van de onrechtvaardige en door ons zelven te plaatsen in dienst van den rechtvaardige.

De Atlantische Brief is een poging in die richting. Hij is een conceptie van de Verenigde Volken, die regelrecht ingaat tegen de nazie-opvattingen, die op de mensheid alle elementaire machten hebben losgelaten en bij voorkeur de misdadige."

EEN VRIJE PERS ALS OORLOGSDOEL.

Op een bijeenkomst van de Foreign Press Association te New York heeft Dr. Hubertus J. van Mook, onze Minister van Koloniën, als een der sprekers verklaard, dat het vrije woord en de vrije pers niet alleen door de Verenigde Landen als oorlogsdoel gesteld moet worden, maar tevens in de vredesvoorwaarden dient te worden opgenomen. Alleen in een wereld, waarin het mogelijk is vrij van gedachten te wisselen kan vernietigende actie worden voorkomen. Er dienen maatregelen getroffen te worden om een herhaling te voorkomen van die gevaarlijke vorm van isolationisme en propaganda, die Duitsland, Japan en Italië tot de vijanden van het mensdom hebben gemaakt.

De minister herinnerde eraan, hoe de instelling van een Vertegenwoordigend Lichaam op Java in 1918 de betrekkingen tussen de Administratie en de openbare mening volkomen gerevolutionneerd heeft, omdat van toen af iedere ambtenaar de publieke discussie van zijn daden en plannen had te doorstaan. Deze publiciteit, aldus Dr. H. J. van Mook, heb ik dikwijls beschouwd als een grotere waarborg voor democratische instellingen dan welk verkiezingssysteem ook.

DE GEKUISTE VONDEL.

Tijdens de opvoering van „Gijsbrecht van Aemstel" in de Amsterdamse Stadschouwburg droegen Badeloch en de maegden grote houten kruisen op de borst. Daar ziet de redactie van Storm een saboterende demonstratie in.

„Aan het slot van het drama spreekt de aartsengel Raphaël tot Gijsbrecht en gelast hem in ballingschap te gaan. En weliswaar naar de Weichseldelta:

Schep moed en wanhoop niet,
Maar volg gehoorzaam na,
hetgeen u God gebiedt.
Zijn wil is, dat gij trekt
na 'et vette land van Pruisen
Daar uit het Pools gebergt
de Weichselstroom komt ruisen
Die d'oevers rijk van vrucht
genoeglijk besproeit
Verhou u daar, en wacht tot-
dat de wraak verkoelt
Gij zult in dit gewest en stad,
Nieuw-Holland bouwen
En in gezonde lucht, en welige
landouwen
Vergeten al uw leed.

„Vermoedelijk heeft van der Lugt Melsert gemeend, dat de anti-Duitse goegemeente Vondel als propagandist van de oost-kolonisatie zou gaan boycotten: Hij heeft dit stukje namelijk allervoorzichtigst er uit gelaten. Wat écht-Nederlands, kloek en manmoedig is van den groten Cor. Wat echter niet kloek of manmoedig mag heten, is, dat Cor, naast deze streken, zo stiekum weg poogt goede betrekkingen met de „nieuwe orde" te onderhouden.

„Kleur bekennen waarde heer. Van tweeën één".

„Met dit gekwakkel zult ge het bij beide partijen verbeuren". — Aldus Storm".

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— Twe oude claxons vervangen de kerkklokken (door de Duitsers ingepikt) te Bergambacht.

— De jeugdstorm-meisjes, die arbeidsdienst in de fabrieken (voor Duitsland) zullen moeten doen, kregen de naam „Meta's" van (lach niet): „Moed, eer, trouw, arbeid". Vooral „eer" en „trouw" zijn goed gekozen.

— De Duitsers hebben een oproep tot Nederlandse, Noorse en Deense verraders, „die goed Duits spreken en er als Duitsers uitzien" gedaan voor het verrichten van speciale politiediensten in Duitsland.

CURAÇAO

UITSTAPJE VOOR DE ZEELIEDEN.

Morgen, 11 April, heeft het Apostolaat ter Zee weder een uitstapje georganiseerd voor de zeelieden. Om 10.30 uur vertrekken de auto; van het Katholieke Zeemanshuis in de Klipstraat en naar Brakkeput, waar weder de gehele dag gezellig wordt doorgebracht. Ongeveer 17.30 is men weder terug in de Klipstraat.

Een dringend beroep wordt gedaan op degenen, die beschikken over een auto, om door hun aanwezigheid met de auto dit uitstapje mogelijk te maken.

NAAR JAMAICA.

Hedenochtend vertrokken van het vliegveld Hato de Heren Meester Henricus I. Franke, administrateur van financiën en Dr. Willem Bonne, directeur van Openbare Gezondheidsdienst met bestemming Jamaica. De Heren zulen zaken behandelen betreffende de uitgeweken Nederlandse vluchtelingen op Jamaica.

VERENIGINGSNIEUWS.

Katholieke Sport Centrale: Voetbal: Hedenmiddag Excelsior A — Blauw Wit A.

Zondag 10.15 Sithoc B — Tropiaals B; 15.— Veld voor Racing; 16.30 Sithoc — Tropiaals (2e klas).

Vitesse, om 10 uur algemene ledenvergadering.

R.K. Padvinderij: Zondag 10.15 St. Jansbijeenkomst op de Katholieke Jeugd Centrale.

Sint Aloysius Kring: Zondag, 10.— Algemene vergadering in het clubgebouw te Pietermaai.

GENEESKUNDIGE DIENST.

De dienst in het stadsdistrict wordt waargenomen: van Zaterdag 10 April 18 uur af tot Zondag 11 April 20 uur door den gouvernements-geneeskundige: J. de J. Arends, arts, Bargestraat 53, telefoon No. 2140.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Za. en [Zo.]

Telegram Afdeling:
10.4: Schaap, tel. 353, Amali[a] Solmslaan 14.
11.4: Thomas, tel. 553, Hotel [...]

Shipping & Supplies: Meinste[...] 304, L. de Colignylaan 20.

Scheepvaart Afdeling:
10.4: Pruis, tel. 299, Emmasta[...]
11.4: v.d. Harst, tel. 701, Emm[...] 104.

Dok Afdeling: De Klerk, tel. 4[...]

Sportclub „Asiento": Wan[...] Zondag 18 April as. wandelmars[...] Bullenbaai voor seniores en jun[...] Start voor seniores 6.30 uur bij S[...] teit Asiento; start voor juniores [...] uur bij de uitgang van Rio Canari[o] het einde van de Wilhelmina[...] Verzamelen op beide startpla[...] 6.15 uur. Aankomst Bullenbaai ca. [...] uur.

De bewoners van Bullenbaai he[bben] gezorgd voor een zwemgebeurt[...] waaraan alle wandelaars kunnen [...] doen. Eenieder die wil meelopen, [...] dit doen, hoewel het in de bedo[eling] ligt mettertijd een kerngroep van w[an]delaars te kweken. Wandelaars [...] Julianadorp kunnen zich aanslu[iten] wanneer de Emmastadploeg l[...] komt. Terug ca. 11.45 uur naar [...] Canario en Negropont met de sch[...] trein. Zwemgoed (pakje met na[am]) kan afgegeven worden aan de s[...] waarvan de pakjes naar Bullenbaai [...] bracht zullen worden.

Voetbal: Zondag 11 April com[...] tie-wedstrijd om de Vredes-tropee [...] sen Groot Kwartier B en Asiento; [...] rein Groot Kwartier; aanvang 1[...] uur; scheidsrechter De Vries.

„H. J. A. Schroederschool": De P[aasch]vacantie aan onze school zal begin[nen] Woensdag, 14 April 1943, na af[loop] der lessen. Hervatting der lessen [...] Dinsdag, 27 April 1943. In verb[and] met eventuele verlofaanvragen [...] ouders geven wij onderstaand de [an]dere vacanties van het schooljaar [...] — 1943: De Pinkstervacantie zal [val]len van 11 — 15 Juni 1943; de g[root] vacantie zal vallen van 1 — 31 Au[gus]tus 1943.

Prot. Gem. Emmastad: Kerkdienst Zondag 10 April 1943: 9.30 uur Je[...] dienst; 17.00 uur Heudelbergse C[ate]chismus Vr. 19. Voorganger Ds. C. Steenstra.